

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 189 — GOD. V.

ŠIBENIK, 18. TRAVNJA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Školovanje kadra Problem stipendija

Na području kotara (bez općina Skradin, Tijesno, Primošten i Oklaj), stipendista je ukupno 293 studenta i dalka. Od tog broja 149 stipendista je na fakultetima, 12 na v.solkim i višim školama i 132 na srednjim stručnim školama i gimnazijama. Najviše stipendista ima na općinama Šibenik, Drniš i Knin, što je sasvim razumljivo, ali je to važno i za sve ostale općine koje nisu vodile politiku stipendiranja prema svojim potrebama.

Organ narodne vlasti stipendira 137 studenata i dalka, privredna poduzeća 86 i razne ustanove 70. Za njih se godišnje izdaje 16.819.740 dinara ili prosječno 57.405 dinara po jednom stipendistu.

Kad se pogleda socijalni sastav studenata i dalka — stipendista, onda se dolazi do slijedećih podataka: 88 su djeca radnika, 93 potječu iz porodica zemljoradnika, 43 su djeca službenika, četvrtina pripadaju obitelji zanaatlija, 52 stipendista su djeca penzionera i onih koji imaju slobodna zanimanja, dok za njih 13 nije poznat socijalni sastav. Vrijedno je istaknuti i političku pripadnost onih kojima se daje stipendija. Od ukupnog broja 101 je član Narodne omladine, 58 je članova SK, a ostali su članovi Socijalističkog saveza, dok izvjestan broj ne pripada nijednoj političkoj organizaciji. Ima i takovih, koji nisu prijateljski naklonjeni socijalističkom društvu.

To je, dakako samo jedan dio ovog cjelokupnog problema. No ozbiljno se postavlja pitanje da li je putem stipendiranja omogućeno školovanje najboljem dijelu radničke i seoske omladine. Odnosno da li se u srednjoškolskim organizacijama Narodne omladine vodi računa o tome da se daljnje školovanje prvenstveno omogućiti najboljim omladincima i omladincima imajući u vidu njihovo shvaćanje i aktivnost u političkom i društvenom životu, a naravno vodeći računa o uspjehu u školi i radu.

Dosadašnje stipendiranje je jednostavno. Naime, nije se vodilo računa o ravnomjernom uzdizanju kadra za sve oblasti našeg života. Naravno je zastupljena poljoprivreda, kojoj nedostaje srednjih i fakultetskih kadra. Svakako da i dosadašnji način stipendiranja nije bio dobar. Naime, stipendije su se davale na osnovu raspisanih natječajna odnosno molbi pojedinaca i to bez dovoljnog provjeravanja ikome se odobrava stipendija. Osim toga naše ustanove, poduzeća i narodni odbori zaista premalo vode računa o napredovanju studenata i dalka u toku školovanja. Oni zapravo nemaju uvida u djelotvornu razvijati i aktivnost svojih stipendista. Upravo to je, uz ostalo, pridonijelo da izvjestan broj stipendista nakon školovanja nenadno odlazi na dužnost, a osobito je to karakteristično kad se radi o općinskim centrima i drugim mjestima na kotaru. To bi svakako trebalo raščistiti prije nego li se odobri stipendija, a ne da se poslije školovanja pronalaze različita opravdanja i izgovori s ciljem da se ostane u centru ili tamo gdje pojedinac najbolje odgovara bez obzira na potrebe zajednice.

Tom važnom i složenom problemu treba dati odgovarajuće mjesto u radu kadrovskih komisija, savjeta za stipendije, te ostalih mjerodavnih faktora, koji bi trebali posvetiti mnogo više pažnje u pripremanju i školovanju potrebnog kadra. Kod toga je neobično važno da se zna ikome se odobrava stipendija i koga se priprema za odgovarajuća mjesta u privredi, organima vlasti, školama, ustanovama i slično. Od pravilne politike u stipendiranju zavisi i kvalitet budućeg kadra, koji će znati i hitjeti smjelo graditi socijalističko društvo. (S.)

Plenum Kotarskog odbora SSRN Razmatrana pitanja unapređenja poljoprivrede

Plenumu je prisustvovao narodni zastupnik dr. Ivan Ribar

Stanje poljoprivrede na našem kotaru već odavno zahtijeva da i političke organizacije temeljito razmotre neka osnovna pitanja unapređenja poljoprivrede i da se u vezi s tim konačno postave smjernice za njihovo rješavanje. I upravo ta pitanja su bila glavna tema razgovora na proširanom plenumu Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koji je u prošli četvrtak održan u Šibeniku. Plenumu je prisustvovao i narodni zastupnik dr. Ivan Ribar.

Predsjednik Kotarskog odbora SSRN dr. Nikola Špirić podnio je opširan referat u kojem je zahvaćena gotovo cjelokupna poljoprivredna problematika na području kotara i ujedno postavljeno

tim postavlja se neodoljiv zadatak da se pronađu najbolji putevi za rješavanje onih pitanja, koja proizlaze iz sadašnjeg stanja naše poljoprivrede.

Na našem području ne postoje nikakve razradene smjernice za razvitak naše seoske privrede, a naročito ne postoje one koje bi, pored zadatka unapređenja poljoprivrede, vodile računa o razvijanju socijalističkih odnosa na selu. Budući da ne postoje razradene smjernice u razvitku naše poljoprivrede na socijalističkoj osnovi, zato se i događa da su poljoprivredne zadruge kao organizacione forme, koje bi trebalo da razvijaju takovo kretanje u poljoprivredi, zakržljale. Zbog tih razloga, ne može se danas govoriti o organiziranoj poljoprivrednoj službi na našem kotaru. Pored ostalog u referatu je rečeno, da je potrebno ići na radikalno mijenjanje poljoprivredne strukture našeg područja, pa su iznijeli podaci koji očito govore o velikoj prednosti vno-

gradarsko-voćarske proizvodnje na račun žitarica. Zbog toga bi napori trebali biti usmjereni u pravcu da se naš kotar pretvori u stvarno vnoogradarsko-voćarski rejon. Sve druge kulture trebalo bi da budu podvignute vnoogradarstvu i voćarstvu.

U pogledu zadruga istaknuto je, da su one u našim uvjetima ona najprilagodnija forma koja omogućava da se izvrši modernizacija poljoprivrede i s tim u vezi da se stvore novi socijalistički odnosi na našem selu. No u djelovanju poljoprivrednih zadruga ima mnogo slabosti i nezdravih tendencija. Tako ima pojava, da za drugari na godišnjim skupštinama zahtijevaju da se podijeli sva dobit, koju je u toku godine stvorila zadruga svojim poslovanjem. Takav odnos prema zadržnoj akumulaciji i razvlačenje zadržne imovine koja iz toga proiziđe, dovela je do toga da su zadruge ekonomski slabe i siromašne, da pojedini pogoni kao uljarne, mlinovi, ribarski brodovi, zadržne ekonomije i slično, postepeno nazaduju pa čak i propadaju. Zbog takvog odnosa članstva prema svojoj zadržji često se u njima pojavljuju i privredni kriminali.

U pogledu unapređenja stočarstva bilo bi potrebno riješiti dva osnovna pitanja — organizirati stanice za umjetno osjemenjivanje, što bi omogućilo dobivanje kvalitetne stoke i nadalje pristupiti sistematskom radu na proširivanju krvne baze.

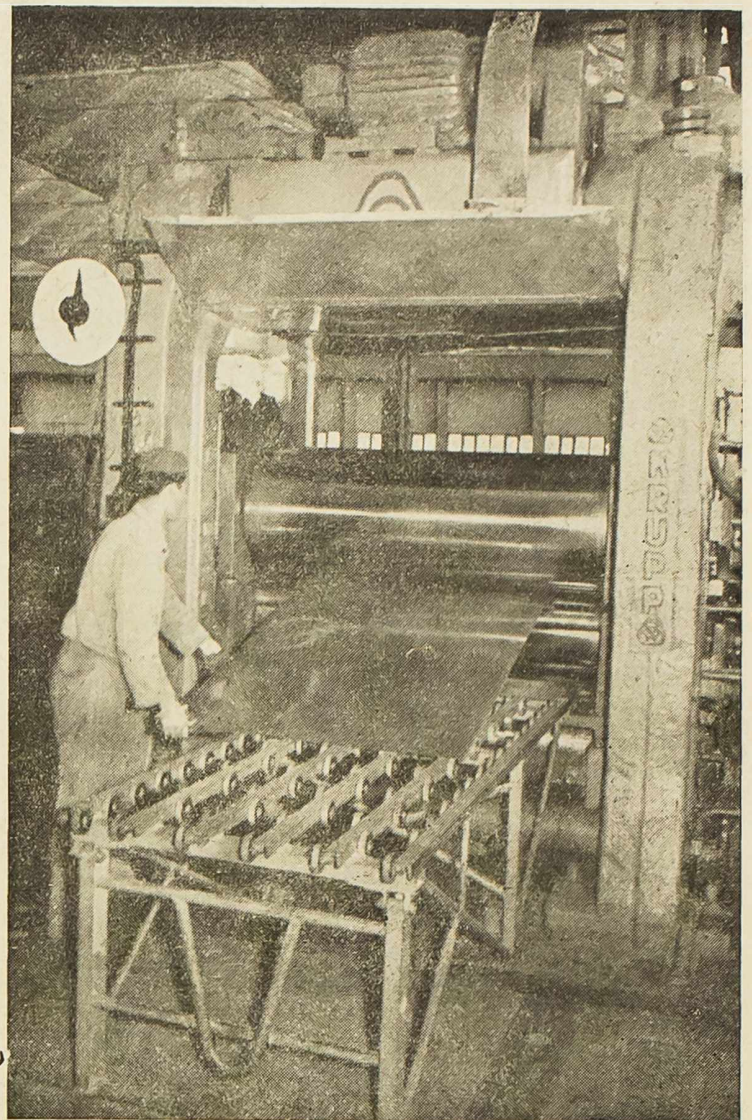
Dosadašnji slabi rezultati na (Nastavak na 2. strani)

Potrebno je prosvjeđivati naše selo

U diskusiji je sudjelovao i narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, koji je, između ostalog, kazao da je nužno izraditi plan unapređenja poljoprivrede, te da je u borbi za ostvarenje plana potrebno uključiti ne samo zadruge i poljoprivredne stručnjake, nego i, što je neobično važno, organizacije Socijalističkog saveza. On je također podvukao, da se otpor koji se u selu javlja protiv akumulacije u poljoprivrednim zadrugama može uspješno slomiti posjećivanjem sela i aktivnim političkim radom organizacija Socijalističkog saveza. Bez prosvjeđenih ljudi sa razvijenom zadržnom svijesti ne će se moći gotovo ništa učiniti u našim zadrugama u pogledu unapređenja poljoprivrede.

On je također naglasio, da je potrebno stvoriti kadrove za naše zadržarstvo i to putem zadržnih seminara.

Govoreći na kraju o predstojećim skupštinama poljoprivrednih zadruga, narodni zastupnik dr. Ivan Ribar je istakao da organizacije Socijalističkog saveza svojim političkim radom treba da osiguraju izbor zaista najboljih drugova u rukovodstvu zadruga, tj. onih ljudi, koji će predano raditi na socijalističkom napretku našeg sela.

Iz tvornice lakih metala »Boris Kidrič«

U Radničkoj kulturno-prosvjetnoj zajednici još nije uključen širi krug ljudi

Od 1953. kada je osnovana, Radnička kulturno-prosvjetna zajednica razvila je do danas, prema svojim mogućnostima, znatnu djelatnost. Pored niza slabosti, ova kulturna institucija postigla je značajne rezultate, a posebno u razdoblju za posljednjih šest mjeseci. U radu te zajednice osjeća se da još uvijek u okviru njene djelatnosti nije angažiran širi krug ljudi, već čitav rad leži gotovo na trojici članova. Jedan od nedostataka je i taj, što Radnička kulturno-prosvjetna zajednica nema jedno profesionalno lice, koje bi se isključivo bavilo raznim organizacionim poslovima.

Van domašaja zajednice nalaze se čitaonica i obje biblioteke (gradska i sindikalna) kao i one u većim radničkim kolektivima koje uglavnom samostalno rade. Osim RKUD »Kolo«, u ostalim kulturno-prosvjetnim društvima

(»Mate Bujas« i »Ruža Vukman«) gotovo je zamro svaki rad. Sa Radničkom kulturno-prosvjetnom zajednicom trebalo bi da usko suraduju i kulturno-prosvjetna društva u selima Šibenske općine, međutim, u tom pravcu nije ništa dosad učinjeno.

Ipak najbolje rezultate u posljednje vrijeme postiglo je Radničko sveučilište, koje je organiziralo jedan seminar za ekonomsko obrazovanje radnika. Taj seminar s uspjehom je pohađalo 32 polaznika iz pet većih radnih kolektiva. Još jedan seminar je bio otvoren, ali nije do kraja završen. Veći dio rada tog sveučilišta bio je sveden na održavanje stručnih tečajeva za dobivanje potrebnih kvalifikacija. Dosad je održano pet takovih tečajeva i to dva za metalnu, dva za građevinsku struku i jedan za lučke radnike. Potrebne kvalifikacije dobilo je 120 radnika. U prošloj godini, nadalje, održan je jedan daktilografski tečaj koji je pohađalo 35 lica. U toku su dva tečaja iz engleskog jezika sa 32 polaznika, zatim 5 stručnih tečajeva s ukupno 122 polaznika, od toga dva za metalnu i jedan za elektro struku za kvalificiranje radnike, te po jedan iz elektro i metalne struke za visokokvalificirane radnike. Kao i ranije, za ove tečajeve vlada među radnicima velik interes. U perspektivi je otvaranje jednog daktilografskog tečaja, a bilo je pokušaja da se otvori i nekoliko ekonomskih seminara u većim poduzećima. Međutim, u tome se nije uspjelo, jer je nedostajao potreban broj radnika.

Predavačka djelatnost bila je dosta živa u prošloj godini po svim radničkim kolektivima. Na 60 održanih predavanja iz raznih područja društvenih nauka prisustvovalo je oko 8.000 radnika, a nekoliko predavanja bilo je organizirano i u nekim selima na (Nastavak na 3. strani)

S PLENUMA KOTARSKOG I OPĆINSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA

Pripreme za proslavu 1. maja

Na posebnim plenimima Kotarskog i Općinskog sindikalnog vijeća, koji su održani u toku prošlog tjedna, raspravljalo se o pripremama za ovogodišnju proslavu 1. maja, a također je i proanalizirano stanje u vezi priprema za izbore radničkih savjeta.

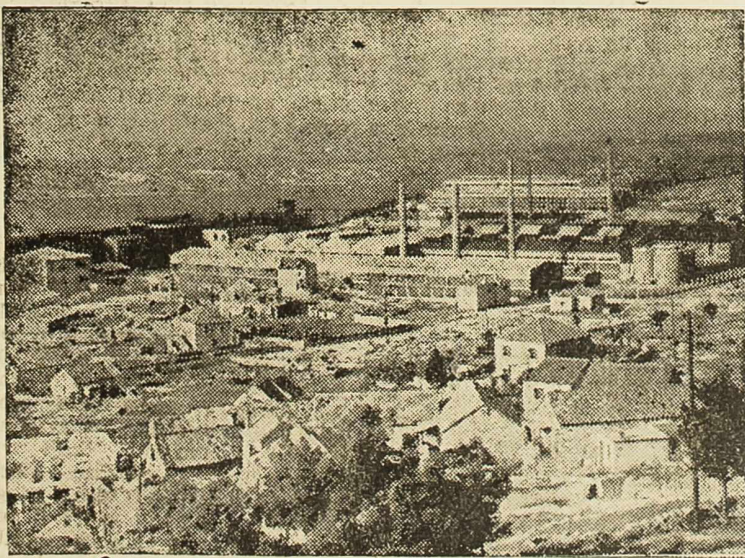
I ove godine bit će proslavljen praznik rada — 1. maja. Nekoliko dana ranije u svim školama i radničkim kolektivima bit će održana prigodna predavanja. Uoči 1. maja grad će poprimiti svečan izgled. Na obilježnjima i uz obalu palit će se vatre, dok će se na tvrđavama i javnim zgradama postaviti svijetleće parole. Pojedina poduzeća postaviti će na svojim objektima zastave, zelenilo i transparente, a izložbi trgovačkih radnji bit će ukrašeni zastavama i slikama naših najviših rukovodilaca. U nekima od njih veća poduzeća će izložiti svoje najnovije proizvode. U prvomajskoj proslavi sudjelovat će narodna glazba i glazba JRM. te društvene i sportske organizacije. Društvo inženjera i tehničara priredit će u svojim prostorijama izložbu, koja će jednim dijelom biti posvećena regulacionoj osnovi Šibenika. Drugog dana proslave bit će izlet u blizini i dalju okolicu.

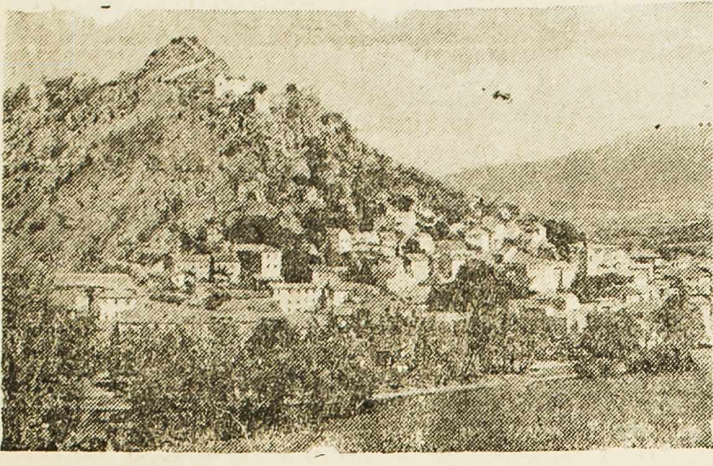
Gotovo u svim radničkim kolektivima izvršene su pripreme za izbore radničkih savjeta, istaknuto je na plenimima Kotarskog i Općinskog sindikalnog vijeća. Neka su pak poduzeća izabrala novi radnički savjet. Tako su izborni za radničke savjete održani u Autotransportnom poduzeću, zatim obrtnom poduzeću »Stolar«, brodogradilištu »Ivo-Srećko Vodopi-

ja« u Betini i u još nekima. Do kraja ovog mjeseca izborni će biti održani u svim poduzećima, osim u građevinskoj i ugostiteljskoj struci, a koji su zakazani da se održe u toku mjeseca svibnja.

Iako su u većini poduzeća izvršena vrlo dobre pripreme, ipak su u nekima od njih ustanovljene izvjesne slabosti. Na primjer, u »Transjugu« još do danas nije započelo sa nekim ozbiljnijim pripremanjima, za što krivnja uglavnom leži na sindikalnoj podružnici. Izvjesni propusti učinjeni su i u trgovačkoj mreži, gdje upravni odbori pokušavaju zalaziti u kompetencije rada radničkog savjeta. Konstatirano je, da su dobri rezultati postignuti baš tamo, gdje su se osobito založile sindikalne podružnice. Ukoliko su dogotovljeni završni računi, članovi radničkog savjeta treba da izidu pred kolektiv i prikažu stanje svog poslovanja. U nekim poduzećima to nije učinjeno. Tako je u Pilani i tvornici sanduka sa završnim računom upoznat samo radnički savjet. Nadalje u nekim poduzećima kao u »Šipadu« i poduzeću Luka i skladišta nije se išlo ka pomlađivanju radničkog savjeta, dok su s druge strane u Autotransportnom poduzeću polučeni u tom pravcu dobri rezultati.

U ugljenokopima Siverić i boksitnim rudnicima Dmš prišlo se izboru radničkih savjeta po pogonima. U Siveriću će djelovati osam, a u boksitnim rudnicima sedam pogonskih savjeta. Najvjerojatnije je, da će i ostala poduzeća, čija se radilišta nalaze na raznim mjestima, poči primjerom spomenutih radnih kolektiva, jer zato kod radnika postoji znatan interes. (J.)

U Kninu održano predavanje o društvenom planu za 1956.

Narodni zastupnik Savezne narodne skupštine Tode Čuruvija održao je prošle srijede u Općinskoj vijećnici veoma interesantno predavanje o najbitnijim karakteristikama društvenog plana za ovu godinu i o glavnim smjernicama naše nove ekonomske politike. Pored predstavnika privrednih organizacija, predavanje su prisustvovali i predstavnici narodne vlasti i političkih organizacija, te i ostali radnici koji se bave privrednim pitanjima.

Svrha izlaganja druga Čuruvija bila je da se kroz najvažnije elemente i karakteristike Saveznog društvenog plana i kroz osnovne postavke novih ekonomskih mjera sagleda što se konkretno može učiniti. Osim toga, i konkretni prijedlozi u diskusiji imali su pridonijeti da se privredni život na području ove općine aktivnije uključi u čitav sistem naših novih privrednih mjera koje se konkretno trebaju odraziti u lokalnim društvenim planovima kao privrednih poduzeća tako i NO općine Knin. Ove godine morale bi se postepeno osjetiti povoljne posljedice novog kursa u privrednoj politici i u lokalnim razmjerima, kao logični i sastavni dio napora čitave naše zajednice.

Obim investicija, njihova struktura, veća produktivnost, rada stabilizacija tržišta, unapređenje poljoprivrede, pitanje viška radne snage, nova poretka politika, realno postavljanje društvenih planova privrednih organizacija, sve su to neobično važni elementi i postavke koji se moraju poštovati i dosljedno provoditi. Nakon uspjelog izlaganja druga Tode Čuruvije, razvila se diskusija u kojoj su mnogi iznosili različite probleme iz rada svojih organizacija te izražavali mišljenja, da je moguće a i nužno čitav budući privredni život temeljiti na intencijama Saveznog društvenog plana i novu ekonomsku politiku.

Kratke vijesti iz općina

Knin

U KNINU SU POČELI IZBORI ZA RADNIČKE SAVJETE

Gotovo u svim radnim kolektivima u Kninu i na području općine vlada živa aktivnost u vezi priprema za izbore radničkih savjeta. Ima privrednih organizacija, gdje su sve predizborne pripreme obavljene na vrijeme, ali ima i takvih koje sve rade posljednjim časom. Kod željezničke stanice Knin, na primjer, pripreme se nisu mogle obaviti kako je bilo zamišljeno. Prvi predizborni sastanak nije uspio. Uprava sindikalne podružnice predložila je kandidatice za budući radnički savjet. Namjera je bila dobra. Neka budu zastupljeni svi pogoni. Prijedlog rukovodstva sindikalne podružnice nije bio konačan, i prisutni članovi kolektiva imali su prilike da taj prijedlog izmjenjuju i dopune. No kako nije došlo do sporazuma, sastanak nije ni završen. Na drugom sastanku tog kolektiva pružena je pomoć od drugova iz komiteta i općinskog sindikalnog vijeća, pa su i teškoće prebrojene.

Ima poduzeća koja su ozbiljno shvatila svoj zadatak, te na vrijeme i s uspjehom izvršila sve pripreme pa čak i održala izbore za nove radničke savjete kao, na primjer, poduzeća za održavanje pruge i Žitoprepara Knin. I ostala poduzeća uskoro će izabrati radničke savjete i upravne odbore.

OSNOVAN SAVJET SAVEZA PIONIRA OPĆINE KNIN

U Kninu je prošlih dana osnovan savjet Saveza pionira. Radi učvršćenja postojećih pionirskih odreda i osnivanja novih, zaključeno je da se kroz najkraće vrijeme pristupi organiziranju seminara za pionirske rukovodioce. Na sastanku je također bilo govora o pripremanju za sudjelovanje pionira u Titojvoj štafeti.

Na kraju sastanka izvršeno je biranje rukovodstva savjeta Saveza pionira. Za predsjednika je izabrana Milica Bjedov, za tajnika Julijana Getešanc, a za blagajnika Veseljka Berić.

ZAR SE U KNINU NIJE MOGLO NAĆI POGODNIJE MJESTO ZA SMETLIŠTE

Riječ je o dovozu smeća i njegovom rasipanju u predjelu Marunuš, koja se nalazi u neposrednoj blizini grada. To je mjesto pod tvrđavom i predstavljalo je privlačan kutak za ljubitelje prirode. To je najbliže gradsko izletišta koje rado posjećuju građani, a naročito djeca. U zimsko doba u toj zalkonici od vjetrova, djeca je to najmilije sastajalište.

Ali u posljednje dvije-tri godine to mjesto je izabrano za lager gradskog smeća i tako je bila narušena ljepota tog krajaja. Ako se radi o nasipanju tog terena radi kasnijeg pretvaranja Marunuš u dječji park, onda je trebalo najeti zemlju i materijal sa raznih gradilišta. Ovakvo nasipanje smećem svakako nije najstrebije rješenje, a ukoliko se radi o uštedi finansijskih sredstava, onda to nije smjelo biti na uštrb zdravlja građana ni veselja djece.

Nastupom toplijih dana porast će i opasnost po zdravlje građana u tom predjelu. NO općine, samitama inspekcija i turističko društvo, trebali bi nešto poduzeti za pronalaženje novog terena za dovoz i zatrpavanje smeća.

Kistanje

UREDUJE SE OKOLIŠIŠI SPOMENIKA PALIM BOROJCIMA

Na nedavnom sastanku Mješnog odbora Socijalističkog saveza u Kistanjama raspravljalo se, između ostalog, i o pitanju uljepšavanja mjesta. Bilo je mnogo umjernih prijedloga, pa će se nastojati da se oni i realiziraju. Nakon sastanka već se pristupilo nekim radovima. Izrađen je i plan za uređenje okoliša palim borcima. Tako će se oko tog spomenika postaviti ukusniji ograda, a bit će zasaden zelenilo i cvijetice. Budući da su za neke radove potrebna i finansijska sredstva, to je organizacija Socijalističkog saveza provela akciju sakupljanja dobrovoljnih priloga. Rezultati te akcije dosad pokazuju zadovoljavajuće rezultate.

Također je poldonjena pažnja i uređenju zelenih površina u mjestu. Na mnogim zapuštenim predjelima zasaden je ukrasno bilje. I čistoća mjesta bit će u buduću na većoj misli, jer će se posebno lice o tome brinuti.

TEŽAK ZLOČIN U KISTANJAMA

U Kistanjama se 11. o. mj. desio težak zločin u kojem je 45-godišnji Vaso Štrbac ubio svog

oca 72-godišnjeg Petra, zadavši mu nekoliko smrtonosnih ozljeda sjekirom po glavi. Zločinac je uhapšen i protiv njega istražni organi vode izvide.

Kako se doznaje, između oca i sina vladala su veoma loši odnosi. Oni već dugi niz godina međusobno nisu razgovarali, iako su zajednički živjeli. U više navrata otac je prema sinu loše postupao. Na sam dan ubistva, kad je Vaso došao kući iz polja, otac ga je stao grdniti i tjerati iz kuće, a u jednom momentu pokušao ga je udariti lopatom. Kad je sin to vidio, dohvatio je sjekirom s namjerom da oca zastraši i spriječi da ga on napadne. Malo zatim Petar je udario lopatom Vasu po glavi, na što je on sa sjekirom tri puta udario oca po glavi.

Drniš

ZAVRŠENE PRIPREME ZA IZBORE RADNIČKIH SAVJETA

Na području ove općine izvršene su pripreme za izbore novih radničkih savjeta. Na nedavnom plenumu Općinskog sindikalnog vijeća raspravljeno je pitanje provođenja izbora, a zatim su u svim sindikalnim podružnicama održane konferencije, na kojima se govorilo o značaju izbora za organe radničkog upravljanja. Pripreme su dosad dobro izvršene. U mnogim poduzećima su predloženi kandidati za radničke savjete, koji će biti osnovani po pogonima. Mnogi radnički savjeti podnijeli su izvješaj o svom dosadašnjem radu. Zaključeno je, da se do kraja ovog mjeseca održe izbori u svim poduzećima. Zapažen je dobar izbor kandidata za nove radničke savjete. Tako je predloženo 242 radnika, 16 službenika, isto toliko inženjera i tehničara, 8 žena i 113 mladih radnika i službenika.

SUDAR VLAKOVA NA DRNIŠKOJ STANICI

13. o. mj. oko 9 sati navečer na drniškoj željezničkoj stanici došlo je do sudara dvaju vlakova. Kritičnog časa u stanicu je nadolazio brzi vlak iz Splita, koji se sudario sa teretnim vlakom. Srećom u ovom sudaru nije bilo ljudskih žrtava. Tri putnika su lakše ozlijeđena. Međutim, materijalna šteta je velika, jer je teže oštećeno nekoliko vagona. Šteta se cijeni na oko 4 milijuna dinara. Do sudara je došlo zbog nepažnje prometnika i glavnog skretničara, koji su dozvolili da brzi vlak iz Splita prođe kolosjekom na kojem se nalazila kompozicija teretnog vlaka. Organi vlasti vode istragu protiv spomenute dvojice željezničkih službenika.

POHVALAN PRIMJER

Nakon duže neaktivnosti, koja je vladala otkako je otvoren novi dom DTO »Partizan« u Drnišu, ovih dana u dobrovoljnoj akciji na struganju parketa u dvorani »Partizana« sudjelovalo je 40 omladinaca, omladinici i pionira, koji su za 90 sati rada uspjeli osposobiti prostoriju za vježbanje. Taj primjer omladine Drniša vrijedan je pohvale.

Okraj

USKORO ĆE SE PROSLAVITI 50-GODIŠNJICA RADA HE »MILJACKA«

Vrše se pripreme za svečanu proslavu 50-godišnjice rada HE »Miljacka«, koja će se održati 1. srpnja u Oklaju. Ta hidrocentrala je jedna od najstarijih u Dalmaciji. Prvi temeljni su joj postavljeni 1900. godine, a u pogon je puštena 1906. Od tada, pa sve do danas hidrocentrala je neprekidno u pogonu. Zbog dotrajalosti svojih strojeva i ratnog pustošenja, nakon oslobodenja opostobljena su i stavljeni u pogon 3 agregata. Danas HE »Miljacka« šalje svijetlo Oklaju, Kninu, Kistanjama i Šibeniku, dok će u bliskoj budućnosti ona davati svjetlo i ostalim mjestima na području Oklajske općine.

CESTA DRNIŠ — OKLAJ U SLABOM STANJU

U našem listu se već pisalo o tome, da je cesta Drniš — Okraj u posve lošem stanju. Ovih dana počelo se nešto raditi na uređenju te ceste. Izvršeno je mjestimično nasipanje, dok je veći dio puta ostao i dalje onako trošan. Poznao je, da je ta cesta preopterećenajer njome svakodnevno prolaze kamioni, koji sa prikolicama prevoze bok-sitnu rudu. Osim toga, cestom prolaze autobusi, koji prevoze putnike iz Šibenika preko Oklaja za Knin. Zbog toga bi tre-

Pisma čitalaca

O principu jednog liječnika

Dana 24. III. o. g. dobila sam u Domu narodnog zdravlja recept za par gumenih čarapa. Na receptu nije bilo naznačeno da čarape trebaju biti povrh koljena, iako su mi takve trebale. To sam primijetila liječniku Doma narodnog zdravlja dr. Oskar Novaku, koji je izdao recept i zamolila ga da ga ispravi iako bi u apoteci mogla dobiti odgovarajuće čarape. Dr. Oskar Novak je odbio da to učini, jer da nije potrebno. U apoteci su mi rekli da čarapa povrh koljena nema, ali da mi ih na takav recept ne bi mogli ni izdati, jer nije označeno da se radi o čarapama povrh koljena. Nakon toga nije mi preostalo drugo nego da opet podem u Dom narodnog zdravlja i da se obratim istom liječniku radi ispravljanja recepta i da čarape potražim u Zagrebu. Kad sam mu rekla da sam došla radi ispravka recepta, dr. Novak se je razbjesnio na mene i rekao mi doslovce: »Kako se usudujete radi toga dolaziti k meni, Nitko se još nije usudio radi toga doći k meni! Zapanjila sam se naravno ovakvim načinom ophođenja sa bolesnicima i rekla mu da je prirodno da zbog toga dolazim, ali on više nije htio ni čuti o potrebi ispravka recepta, već me je ljuto otpremio.

Ni jedna apoteka u Zagrebu nije htjela na taj recept izdati čarape povrh koljena, odnosno tražila su nadoplatu od 1.400 Din. Recept mi je stoga vraćen i ja sam se po treći put našla u Domu narodnog zdravlja i po istom poslu. Podučena iskustvom, pošto sam na vlastitoj koži osjetila kako se dr. Novak odnosi prema bolesnicima, a osim toga bila sam prisutna kad je jednog bolesnika na hodniku pred mnoštvom ljudi nazvao tako nepristojnim izrazom da ga ovdje ne mogu ponoviti, odlučila sam da se prije javim direktoru Doma dr. Krešimiru Trlaji, kome sam ispričala što mi se je sve dogodilo sa dr. Novakom, te mu izrazila bojazan da bi mi se to moglo dogoditi i po treći put. Dr. Trlaja me je umirio i rekao da će mi dr. Novak sigurno sada ispraviti recept. Našla sam se tako i po treći put u ambulanti liječnika dr. Novaka. Kad sam mu rekla zbog čega sam došla odgovorio mi je: »Eto vam recept, pa vi sami nadodajte ono što je potrebno, a ja iz principa ne ispravljam svoje recepte«, okrenuo mi je zatim leđa kao znak da mogu poći. Pošla sam opet kod dr. Trlaje i ispričala mu kako sam prošla, Dr. Trlaja je tada ispravio neispravan recept, koji sam opet poslala u Zagreb i zbog toga još mi danas nisam dobila čarape, iako su mi neophodno potrebne, jer bolujem od teške tromboze i upale vena.

Smatram da je to bilo potrebno iznijeti u javnost, da bi se sa principima koje liječnik dr. Oskar Novak primjenjuje u Domu narodnog zdravlja malo pozabavile naše društvene organizacije, čiji su članovi i socijalni osiguranci. Liječniku dr. Oskar Novaku treba da bude jasno da su principi, koje se on još danas usuduje primjenjivati u Domu narodnog zdravlja, u oštroj suprotnosti sa principima socijalističkog moralna, jer su antisocijalni i antisocijalistički. Kako se osuđuje liječnik dr. Oskar Novak primjenjivati takve principe pri liječenju socijalnih osiguranika, čiji je on službenik i od kojih je tražio i dobio uhlebljenje?

Posebno je potrebno da se sa principima liječnika dr. Oskara Novaka pozabavi Upravni odbor Doma narodnog zdravlja. Dužnost Upravnog odbora bi bila da nezdravim principima nekih svojih službenika suprotstavi zdrave principe našeg društva i da to pitanje riješi brzo — i principijelno!

Mara Berleghi

balo da nadležni organi povedu veću brigu o uređenju tog puta a i narod tog krajaja mogao bi da pomogne uređivanju ceste, iako bi se ona dovela u ispravno stanje, jer o tome i ovisi održavanje redovne autobusne veze s Šibenikom.

NABAVLJENA RAZGLASNA STANICA

Prošlog tjedna Okraj je dobio razglasnu stanicu. Aparatura instalirana u zadržnom domu. Ukoliko se stanica bude smisljeno upotrebljavala, ona može odigrati dosta veliku ulogu u političkom i kulturnom i društvenom životu mjesta.

Plenum Kotarskog odbora SSRN

(Nastavak sa 1. strane)

području poljoprivrede mogu se, donekle, objasniti i činjenicom što na kotaru ne postoji jedna organizirana poljoprivredna služba. Ukoliko se misli razviti aktivnost za unapređenje naše poljoprivrede, onda je potrebno da se čim prije organiziraju tri poljoprivredne stanice, koje će raspolagati jakim stručnim kadrom i dovoljnim sredstvima. Stanice bi morale biti opskrbljene svim onim što je neophodno u poljoprivrednoj službi, a također bi morale raspolagati prijevoznim sredstvom.

Na kraju je naglašeno, da bi se mogle uspješno provoditi sve mjere u vezi unapređenja poljoprivrede, potrebna je najšira mobilizacija samih poljoprivrednika, koju je moguće ostvariti samo na jednom konkretno razrađenom programu, koji će pružiti realnu perspektivu jačanja životnog standarda radnih ljudi na selu. Prema tome, neophodno je da se odmah pristupi izradi perspektivnih planova i akcionih programa za svako selo na kotaru. Planove je potrebno napraviti na licu mjesta i uz najšire učesće radnih ljudi dotičnog sela. Kad poljoprivrednici shvate prednost moderne poljoprivrede, onda je sigurno da će oni sami uz pomoć stručnjaka razraditi programe poljoprivrednog razvitka svoga

mjesta. Pored toga, nosioci izrade akcionih programa razvitka poljoprivrede na socijalističkoj osnovi treba da budu organizacije Saveza komunista i Socijalističkog saveza, koje će i predsjedati u borbi za ostvarenje tih programa.

Diskutanti su iznijeli razna mišljenja, koja su uz ono što je navedeno u referatu trebala pridonijeti unapređenju poljoprivrede na području kotara. Istaknuta je potreba osposobljavanja kadra što je jedno od najvažnijih pitanja. Navedeno je, da se mnogo diskutiralo, ali da nedostaje konkretna akcija i mjere za rješavanje pojedinih pitanja. Između ostalog, naglašeno je da je potrebno raditi na povećanju proizvodnje na postojećim kapacitetima, i to boljom upotrebom agrotehničkih mjera. Poljoprivrednim stanicama moralo bi se osigurati materijalna sredstva i bolje organizirati njihov rad. Između ostalog, istaknuto je, da je potrebno poduzeti mjere za ozdravljenje prilika u našim zadrugama ukoliko se želi da one doista budu socijalističke ekonomske organizacije na selu. Podvučeno je i potreba da se politička organizacije založe kako bi u rukovodstvu zadruga bili izabrani doista najbolji drugovi. Pored toga bi trebalo poduzeti mjere u svrhu unapređenja rasadničke proizvodnje i t. d.

Zadružne skupštine u Stankovcima i Pirovcu Sve veći interes naših ljudi za poljoprivredne zadruge

Glavne godišnje skupštine zadruga najbolja su forma preko koje dolazi do izražaja utjecaj zadrugara na rad i poslovanje zadruge, na otklanjanje negativnih pojava u dosadašnjem radu i stvaranje najpogodnijeg puta za naredno poslovanje. Tako je bilo i prošle nedjelje u Stankovcima i u Pirovcu. I na jednoj i na drugoj skupštini bilo je prisutno više od 80% upisanih zadrugara. A interes podjednak. Iz godine u godinu da je bilo i na tim skupštinama grafikonom izražavali interes zadrugara za zadrugu i njeno poslovanje, i kao i za ljude, koji u njoj rade, vidjela bi se linija stalno u porastu. U Stankovcima zadrugari nisu htjeli dati razrješnicu starom upravnom odboru. A razlog je poznat. Dosadašnjim nepravilnim radom zadruga je stavljena pred dilemu: ili prisilna likvidacija ili sanacija od strane NOO i sa sredstvima narodnog odbora. A i jedno i drugo dokaz su da je nešto trulo u samoj zadrugi. To prije svega nije slaba ekonomska moć. Depače, obratno. Stankovci su, ekonomski jedno od najbogatijih naših mjesta na kotaru. I danas tamo ima oko 30 vagona i više tržnih viškova vina. A zadruga tapka na mjestu. Prezaduzila se kod dobavljača, tako da danas ima preko sedam milijuna dinara sudskih presuda sa kojim vjerovnici traže naplatu svojih potraživanja od zadruga. A zadruga, odnosno njena uprava neodgovorno i nesavjesno kreditirala je zadrugare. Danas oni duguju preko četiri milijuna dinara, a neki i po 300 hiljada i više dinara. A onih koji duguju po 50, 60 ili 80 hiljada dinara ima najviše. To je unikatno nesavjesti, neodgovornosti i nemara, koje su ispoljili ljudi, odgovorni za rad i poslovanje zadruge. Ali, to nije sve što je zadrugare rukovodilo da upravnom odboru ne daju razrješnicu. Zadruga i Narodnoj banci duguje četiri milijuna, pa NOO na ime poreza na promet preko 2 milijuna i t. d. Bilo je i neovlaštenih isplata u gotovini, familijarnosti u korištenju raznih privilegija, kojekakvih veza štetnih po zadrugu. Dva mjeseca koliko su zadrugari postavili rok upravi da sredi finansijsko poslovanje zadruge nadoći će brzo. Ali, već sada treba misliti na

to, da oni ljudi koji su skrivili da je zadruga došla u takovo stanje treba da odgovaraju pred sudom i samim zadrugarima, kako bi se, ako već bude postojala tamo zadruga, nova uprava imala na čemu da uči, iako je to iskustvo plaćeno na štetu zadruga. Ali, ovdje bi trebalo staviti i pitanje zadrugarina, svima njima odreda, koji su trebali da vode brigu o svojoj zadrugi. Ali pokazalo se da zadrugina svijest nedostaje, da se ona, eto, ispoljava samo onda kad je kasno, kada je stvar već gotova, da nema one brige o napretku zadruge, koja mora biti sastavni dio života zadrugara. No, nije svako zlo za zlo. I ovdje kao i na drugim mjestima gdje su zadruge došle pod udar likvidacije pokazalo se, da je kod našeg seljaka duboko uvriježena svijest, da se bez zadruge ne može, da je ona selu nužno potrebna a danas za razliku od jučer i takova svijest, da zadruga treba da postane prava socijalistička privredna organizacija od koristi i za zadrugare i za zajednicu.

I skupština u Pirovcu pokazala je, da i kod ove zadruge nema nekog sretnog rješenja što se tiče izbora upravnog odbora. Iz godine u godinu to pitanje postaje sve izrazitije na skupštinama, na njeemu se lome koplja. Možda je to i dobro. To znači, da su tamo zadrugari uvidjeli, da od dobrog i sposobnog upravnog odbora zavisi i uspjeh zadruge. To je u više slučajeva točno. Zato su i na ovoj skupštini zadrugari u Pirovcu podvrgli analizi rad dosadašnje uprave. Pokazalo se da kod uprave ima dosta nedostataka, zbog kojih je trpjela zadruga. Tamo su zadrugari zahtijevali da im se detaljno obrazloži, što je sve učinjeno u naplati manjkova, smanjenju troškova, a naročito troškova uprave, te gubici na radnjama van sjedišta zadruge. Tako su inicijativom zadrugara postavljeni na dnevni red vrlo važni problemi sa kojim se sukobljavaju namještenici kroz čitavu godinu. Opravdano su se pitali zadrugari, zbog čega gubitak u gostionicima u Zagrebu i drugim mjestima, zašto gubitak na motornom brodu, mlinci? I ovdje se pokazalo, u koliko se kolektivna svijest usmjereni na pravi put, da se može mnogo uraditi

na jačanju zadruge i na uklanjanju negativnih pojava. Zadrugari su osudili i lične sukobe koji su se tokom godine povlačili unutar zadruge između odgovornog namještenika i predsjednika zadruge, što je također išlo na štetu zadruge, jer su od takovih sukoba trpjeli poslovi.

Iz primjera tih dviju zadruga možemo izvući jedan koristan re-zime. Naime, sve više dolazi do izražaja interes zadrugara za zadrugu. Ali, taj interes nema više, kao nekada, isključivo privatno-kapitalističku tendenciju, već on postaje briga za zadrugu kao cjelinu, za njen uspjeh. Od onog početnog shvaćanja, da zadruga treba da bude instrument u rukama seljaka, ili bolje reći, grupa utjecajnijih poljoprivrednika, danas vlada shvaćanje da kroz jačanje zadržinskih fondova može da se unaprijedi i selo i poljoprivreda, s time i opći životni standard ljudi, koji žive i rade u selu.

Takovo shvaćanje treba i dalje njegovati, jer ono je jedino pravilno, njemu pripada budućnost, a to znači, da se naše selo razvija u pravcu jačanja materijalna socijalističke osnove i socijalističkih društvenih odnosa.

Ante Deković

kultura ~ prosvjeta ~ kultura ~ prosvjeta ~ kultura

Omladina i knjiga

Terence Rattigan:

»Duboko plavo more«

UOČI NOVE PREMIJERE U NARODNOM KAZALIŠTU

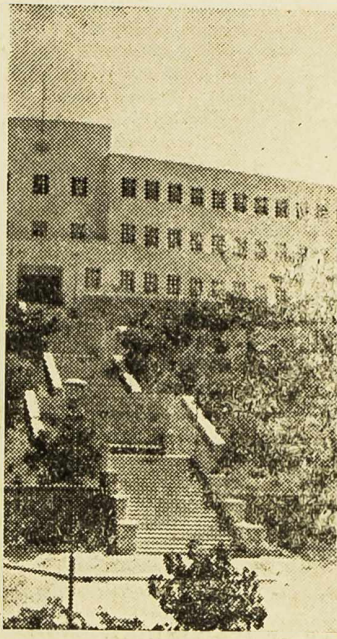
Pod ovom tamom provodi se u našoj Republici anketa, no nas će zanimati rezultati na našem području, pa ćemo u tu svrhu iznijeti rezultate dviju knjižnica, i to u dijelovima: selo — grad, a za primjer uzimamo šibensku »Gradska knjižnica« i »Narodnu knjižnicu« Vodice. Dok je u prvom prošle godine od 1793 člana bilo oko 800 omladinaca-ki, druga ima 150 članova i od toga je trećina iz redova omladine. U »Gradskoj knjižnici« pretežno broj omladine — članova su srednjoškolski (700), u Vodicama je svega 5 srednjoškolski i dok je u »Gradskoj knjižnici« samo nekoliko omladinaca se sela, dotle seoska omladina u Vodicama čini petinu sveukupnih čitača. Radnička je omladina u obje knjižnice gotovo izjednačena, nešto više u selu je u seoskoj. Ohrabrujuća je činjenica, da su čitaoci na selu manje aktivni od onih u gradu, jer dok je omjer pročitanih knjiga i čitača mjesečno u seoskoj 1,33 u gradskoj je 1,1. Treba se usput potužiti na neredovito vraćanje knjiga kod pojedinaca. Jasno da omladina najviše i najredovitije čita, a u »Gradskoj« posebno mladi. Odrasli čitaoci u obje knjižnice čitaju najviše zabavnu literaturu, i to u »Gradskoj«: Zolu, Balzaca, Remarka, Hemingwaya, dok naša djela malo. Kod omladine se osjeća ogromna razlika: kod gradske se osjeća utjecaj filma, romana u nastavcima, uopće Zapada, dok je seoska omladina od toga pošteđena. I dok prvi traže uz obaveznu školsku literaturu: Zane Grey, Cooper, Karla Maya, ljubavnu, filmovanu i sličnu literaturu, seoska omladina traži djela iz historije NOB-e i socijalni roman. Od mladih čitalaca u seoskoj knjižnici najviše čitaju zemljoradnici, pa radnici, a u gradskoj srednjoškolski. No treba naglasiti da ženska omladina u gradu čita više od muške.

Stampa još uvijek malo utječe na traženje knjiga, premda se njen utjecaj pomalo osjeća. To naročito važi za osvrte u »Vjesniku u srijedu«, tako da gotovo svi u »Gradskoj biblioteci« traže »Bihorce«. U seoskoj knjižnici štampa utječe samo na nekoliko onih koji je prate. Književni petak ima malo, gotovo nikakvog utjecaja kod nas. Interes za knjige, koja je upravo izašla, raste, naročito za domaću knjigu. Jednako pitanje ankete je bolna točka za obje knjižnice, a to je pitanje fonda. Odgovor za seosku, koja je pod pokroviteljstvom poljoprivredne zadruge, je: kako kad, dok »Gradska« dobiva samo 11.000 i u tome su sadržane sve teškoće. Svišeno bi bilo računati na raspodjelu fonda na naučnu knjigu, zabavnu i t. d., on se troši na ono što je najpotrebnije, na kupnju onih knjiga koje se najviše traže. Tako neke knjige, i to pogotovo novoizšle, domaće, nikad i ne dođu u knjižnicu. Knjižnice dosad nisu organizirale ni izložbe ni književne večeri, ni predavanja, a što je s obzirom na sadašnje prilike i razumljivo, no u buduću bi na tome trebalo raditi u svrhu propagiranja knjige. Sav dosadašnji rad sastojao se u savjetovanju pri izboru knjiga, a seoski knjižničari nisu bili u stanju ni to. Objave knjižnice imaju i čitaonice. Ona u Vodicama je prostorna i koristi se u priličnoj mjeri. Ova u gradu je bogata dnevnim štampom i časopisima, pa i stranim, ali se ne koristi u dovoljnoj mjeri, naročito ne od omladine. I smještaj u knjižnici je vrlo nepovoljan, kako radi prostora, tako i radi vremena i reda koji je potreban. Ova je anketa samo otkrila činjenice o kojima bi trebalo kazati koju riječ više.

SLAB RAD NARODNOG SVEUČILIŠTA U DRNIŠU

Na godišnjoj skupštini Narodnog sveučilišta u Drnišu, kojoj je prisustvovalo oko 50 članova, razmatrana su mnoga aktualna pitanja iz djelovanja te institucije. Na skupštini je konstatirano, između ostalog, da je Narodno sveučilište u manjim godinama pokazivalo raznolik aktivnost, pa je u vezi s tim obavljalo i jednu značajnu kulturnu funkciju u mjestu. Međutim, u prošloj godini djelatnost Narodnog sveučilišta je gotovo sasvim iščezla. Održano je samo jedno predavanje i dva tečaja iz francuskog i engleskog jezika, koji nisu završeni. Ukoliko se želi da Narodno sveučilište izvrši onu ulogu koja mu je namijenjena, onda je svakako potrebno da se u njegov rad uključe ipunjavstveno prosvjetni radnici, pa i ostali javni radnici, kojih ima u Drnišu priličan broj. Skupština je donijela statut za tu instituciju, a na kraju je izabran i novi upravni odbor od 9 članova (M).

re slobodno ono što znaju. Pojedinci se još upuštaju u novi način ocjenjivanja, jer misle da učenicima ne bi učili, a da loša ocjena »daje« ipak podstrek za učenje. Na savjetovanju se raspravljalo i o problemu ponavljanja razreda. Izmišlet je slučaj jednog učenika osmogodišnje škole u Vodicama, koji već tri godine polazi VI. razred zbog neuspjeha u francuskom jeziku. Svi su se složili da učenik koji ne može postići dobar uspjeh u jednom predmetu ne bi trebao ponavljati razred, jer se isti učenik sigurno ističe u drugim predmetima. (J.)

Piramatovec — Nova školska zgrada

Zadruga pomaže školu

Mnoga nastavna sredstva, koja danas zahtijeva suvremena nastava u svestranom obrazovanju naših učenika, kao što su dijaprojektor, radio i mikroskop, mnoge a naročito manje škole nisu u mogućnosti da to nabave. Minimalni kredit, koji se godišnje dodjeljuje svakoj školi dovoljan je samo za nabavku osnovnih nastavnih sredstava. Poljoprivredna zadruga u Bratiškovcima, shvativši prilike i potrebe škole, već u nekoliko navrata izašla je u susret njenim molbama. Od dva radio aparata, koja su se nalazila u zadrugi, jedan je dodijeljen čitaonici, a drugi školi. Djeca redovito slušaju školske radio emisije, koje im koriste u potpunijem savlađivanju nastave. I dijaprojektor, koji je zadruga nabavila radi unapređenja poljoprivrede među zadugarima, također je dan na upotrebu školi. On će se koristiti u prikazivanju raznih dijafilmova iz područja nastave, a učitelj će češće organizirati i naučna predavanja iz poljoprivrede za mlade. Radi ponovnog oživljavanja rada u pionirskoj organizaciji upravni odbor zadruge dodijelio je 15.000 dinara pionirskoj organizaciji u školi. Taj će se iznos upotrebiti za nabavku knjiga, časopisa i dječjih igračaka. V. M.

Izložba slikarskih radova

U dvorani Općinskog sindikalnog vijeća bit će 24. o. mj. u 18 sati otvorena izložba radova akademskih slikara Melite Bošnjak, Eme Bursać i Vesne Sokolić. Melita Bošnjak je rođena u Zagrebu, gdje je završila i akademiju likovnih umjetnosti. Radi u savršavanju likovnih studija boravila je u Francuskoj i Italiji. Izlagala je na izložbama ULUH-a, LIKUM-a i Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije. Bavi se ilustracijama knjiga i dekorativnim radovima. Pretežno slika portrete i pejzaže. Ema Bursać rođena je u Puli, a u Zagrebu je završila akademiju likovnih umjetnosti. U svrhu studija putovala je u Italiju i Francusku. Priredila je samostal-

U Radničkoj kulturno-prosvjetnoj zajednici još nije uključen širi krug ljudi

(Nastavak sa 1. strane) Dosad je ovu školu s uspjehom završilo oko 250 radnika i službenika, što je time ona i opravdala svoje postojanje. Jedan izvjestan broj nastavio je rad u tečajevima, tako da je početkom ove godine 12 radnika i službenika s uspjehom završilo viši tečajni ispit. Osim jednog stalnog nastavnika, svi su ostali honorarni. Međutim, radeći više godina u toj gimnaziji oni su stekli dovoljno iskustva, tako da je njihov rad danas na priličnoj visini. Da bi Radnička kulturno-prosvjetna zajednica još više proširila svoj rad, potrebna je prijelaz svega podrška i puno razumijevanje od strane sindikalnih organizacija, SSRN, SK, te ostalih društvenih organizacija, kao i pomoći narodnih odbora općine i kotara. Jedino uskom suradnjom svih tih faktora mogu se postići daleko bolji rezultati na tom polju društvene djelatnosti. (J.)

INSEKTI I ZDRAVLJE

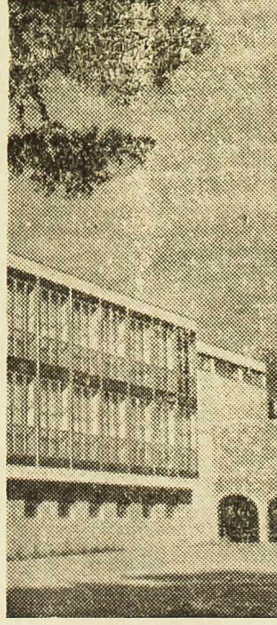
(Svršetak) Sa buhom je već drugačije. Mnogi je ne smatraju ni opasnom i štetnom. Kruga, koju ona prenosi, dođuše ne prijetiti, iako po lučkim gradovima postoji i takva opasnost, jer brojevi dolaze iz tropskih zemalja mogu sa miševima prenijeti i kugu, koju onda sa miševa prenose na ljude. Buha je više znak memara i nečistoće stanova, jer se leže u pukotinama podova. Lako se uništava, ako se polukutine podova redovito čiste i posipaju sa dišućim ili peru vrućom vodom. Isti je slučaj i sa stjenicama, koje znatno umištavaju moćni mir pa izazivaju gadenje i kao ni jedan drugi insekt. Danas se može prisustvo stjenica smatrati kao krajnji nemar, jer se sa malo dišućim, chlordanom ili vrućom vodom mogu potpuno ustranžebiti. Njihova je prisutnost najmanje poželjna u turističkim mjestima, jer takova mjesta i konacišta svatko izbjegava. Moramo još spomenuti buba švabe (žohari), koji dođuše re prenose neku određenu bolest, ali kako se hrane raznim gnjiležom, crknutim miševima, trulim voćem, a rado napadaju ljudsku hranu kao brašno, suho meso, sir, oni ovu hranu zagađuju i mogu na nju prenijeti klice za raznih bolesti i trovanja. Od njih treba čuvati hranu u skladištima otpatke, koji ih mame u kuću. Najbolje sredstvo za njihovo umištavanje je ciklonizacija kuća i magazina. Manje su važni razni krpelji, koje prelaze sa životinja na ljude, pa otrovni pauci, škorpioni i stršljeni koji svojim otrovima mogu ugroziti čovjeka ili mu nanijeti bol. Kako se vidi, velik je broj insekata protiv kojih se moramo boriti, a isto tako i opasnosti koje nam od njih prijetite. Važno je ovdje napomenuti da se borba protiv njih može voditi samo, ako u tome učestvuju i veliki broj ljudi, i ako se akcija vodi sistematski uz korištenje naučnih tečajeva i modernih sredstava, ali i mnogo siliog rada na ličnoj čistoci. K.

Savjetovanje prosvjetnih radnika u Vodicama

Pred izvjesno vrijeme održano je u Vodicama savjetovanje prosvjetnih radnika općine Vodice. Na savjetovanje se najviše raspravljalo o reformi škole i problemu ocjenjivanja učenika. Svi prisutni su se složili s tim da dosadašnji način ocjenjivanja učenika brojkom ne daje učeniciima podstrek, Brojčanom ocjenom ne može se zahvatiti učenikova ličnost. Novim načinom ocjenjivanja, tj. opisanim ocjenjivanjem omogućit će se pažljivo vođenje učenikove ličnosti i karakternih osobina od prvog do završnog razreda. Neki nastavnici na osmogodišnjoj školi u Vodicama već su počeli s novim načinom ocjenjivanja i na savjetovanju su istakli da se njime postizava jača aktivnost učenika, koji bez straha od negativne ocjene, govore slobodno ono što znaju. Pojedinci se još upuštaju u novi način ocjenjivanja, jer misle da učenicima ne bi učili, a da loša ocjena »daje« ipak podstrek za učenje. Na savjetovanju se raspravljalo i o problemu ponavljanja razreda. Izmišlet je slučaj jednog učenika osmogodišnje škole u Vodicama, koji već tri godine polazi VI. razred zbog neuspjeha u francuskom jeziku. Svi su se složili da učenik koji ne može postići dobar uspjeh u jednom predmetu ne bi trebao ponavljati razred, jer se isti učenik sigurno ističe u drugim predmetima. (J.)

ZAVRŠIO ZDRAVSTVENI TEČAJ U VODICAMA

U Vodicama je 15. ov. mj. na svečani način završio zdravstveni tečaj, koji je polazio 56 omladinaka. Na završnom ispitu omladinke su slobodno i sigurno iznosile znanje koje su stekle na tečaju, te im je predsjednik Crvenog križa kotara Šibenik dr. Vjekoslav Smolčić čestitao na postignutim uspjesima. Isto tako izrazio je priznanje i rukovoditeljima tečaja koji su se svojski založili da isti što bolje uspije. U nedjelju su omladinke na v. dičkoj Poljani u sklopu sa PAZ-om izvele vrlo uspješnu javnu vježbu prve pomoći. Kada je sirena dala znak da je prošla opasnost, 50 omladinaka u bijelim mantilima pružile su brzu i efikasnu pomoć »ranjenicima«. Na vježbi je sudjelovalo i Dobrovoljno vatrogasno društvo iz Vodica, koje je uz pomoć DVD Šibenik izvršilo intervenciju u lokalizaciji limitiranog požara. Kemijska jedinica je izvršila dezagaciju zatrovanih prostorija. Nakon ove akcije, svi učesnici okupili su se pred osmogodišnjom školom odakle su zajednički sa podmlatkom Crvenog križa i vodičkom glazbom prošli kroz glavne ulice mjesta. Poslije je toga u velikoj sali zadrugnog doma okupilo se preko 1000 mješšana. Tu se govorilo o značaju i rezultatima tečaja, a zatim je prikazano nekoliko zdravstvenih filmova. (J.)

PRIREDBA OKUD »PERO MILANOVIĆ«

ŠKOLA ZA UČENIKE U PRIVREDI - ŠIBENIK raspisuje

JAVNO USMENO NADMETANJE ZA IZRADU CJELOKUPNOG ŠKOLSKOG NAMJESTAJA PREDRAČUNSKA SVOTA 2.150.000 DINARA NADMETANJE ĆE SE OBAVITI DANA 3. V. 1956. U 11 SATI U PROSTORIJAMA ŠKOLE. PRAVO UČEŠĆA I POLAGANJE KAUCIJE UTVRĐENO JE ČL. 132 I 133 UREDBE O IZVRŠENJU BUDŽETA I RAČUNOVODSTVENOM POSLOVANJU DRŽAVNIH ORGANA I USTANOVA (Sl. list FNRJ br. 35/56) UVJETI NATJEČANJA MOGU SE DOBITI U KANCELARIJI ŠKOLE.

gradske vijesti

Prva ekipa spužvolovaca otputovala u afričke vode

U subotu poslije podne krenula je na put prva ekipa od 58 spužvolovaca, koja će prema ranijem

Šibenik kroz tjedan

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera istočnojermaćkog filma u bojama — VESELO ISKRCAVANJE — (do 24. IV.) Premijera američkog filma — ZENE DOLAZE — Dodatak: Filmske novosti br. 15 (23. do 26. IV.)

SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — VESELO ISKRCAVANJE — (do 24. IV.) Premijera talijanskog filma — Ana ZAKEO — (25. do 29. IV.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 21. IV. — III. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva. Od 21. do 25. IV. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

RODENI

Slavica, kći Jose i Olge Sladić; Zeljko, sin Ivana i Maše Jurčić; Ljerka, kći Cirila i Jelene Bogdanović; Maja, kći Tomislava i Zorane Bar; Ratko, sin Mirka i Bosiljke Čudić; Ljiljanka, kći Luke i Mare Maretić; Zlata, kći Dušana i Vice Dobrot; Loredana, kći Ive i Paulne Baranović i Tomislav, sin Božice Bondulčić.

VJENČANI

Baranović Petar, brodstrojar — Giroto Andelka, službenik; Cukrov Tomislav, elektromehaničar — Lazić Nada, krojačica; Živković Zivko, pravnik — Šizgorić Gordana, student prava; Janković Josip, stolar — Gambiroža Ana, domaćica; Roša Tomislav, mehaničar — Borović Nevenka, službenik; Martinović Mate, mehaničar — Slavica Frana, domaćica i Mikulandra Drago, radnica — Koštan Janja, domaćica.

UMRLI

Vrančić Mara, rođ. Vrdić, stara 71 god.; Čvrljak Manda, rođ. Kljajić, stara 78 god.; Strlika Marija, pok. Mate, stara 63 god.; Gagrica Petar, pok. Šime, star 69 god.; Bumber Anuncijsa, rođ. Karalipo, stara 72 god.; Catlak Frana, rođ. Mišura, stara 91 god.

Knin

RODENI

Gordana, kći Milica i Mande Janković; Zdravko, sin Miloša i Jelene Borović; Slobodan, sin Živojina i Milice Tatomić; Branke Bukorović; Mira, kći Petra i nad, sin Ilije i Jelene Mrković; Duško, sin Stevana i Mande Dmićtrović; Branika, kći Đure i Desane Bukorović; Mira, kći Petar i Anđelije Damjanović; Čedomir, sin Marka i Ane Čačić; Dragica, kći Pavla i Natalije Popović; Dušan, sin Petra i Mande Rašković i Zlatko, sin Jose i Kate Šimić.

VJENČANI

Penkov-Stupičin Frano, oficir JNA — Sapunar Katica, pošt-sluzb. i Škudar Dragutin, sofer — Rašter Božica, učiteljica.

UMRLI

Medić Nikola, pok. Nikole, star 75 godine; Popović Marija, žena Stevana, stara 63 godina i Anić Božić Ivanica, žena Marka, stara 55 godina.

Drniš

RODENI

Marija, kći Ivana i Kate Čavala; Ante, sin Ivana i Milke Skelein; Rosa, kći Ranka i Zorke Generalović; Marija, kći Nikole i Ane Mujan; Joso, sin Mate i Ane Mešin; Biserka, kći Ivana i Mare Dželalija; Milica, kći Ivana i Bepina Mijčić; Slavica, kći Filipa i Milke Čičmir; Velka, kći Jakova i Jlike Gverić; Joso, sin Jose i Luce Bilčić i Josip, sin Ivana i Jole Čavala.

VJENČANI

Pleadin Frane, ratni vojni invalid — Pamuković Ana, domaćica; Štrbe Niko, službenik — Živković Andelka, domaćica i Speranda Stipan, zemljoradnik — Bunardžija Anka domaćica.

UMRLI

Mujan Marija Božina, stara 20 godina; Jakolić Tomica, r. Baran, stara 70 godina i Vušić Todor, pok. Šime, star 76 godina.

SPORTSKI ŽIVOT

U Kninu osnovan biciklistički klub

Prošlih dana u Kninu je održana osnivačka skupština biciklističkog kluba koji su, pored mnogih kninskih biciklista, prisustvovali i prijatelji tog sporta.

U izvještaju, koji je podnio Miloš Nebojša rečeno je, da se još 1890. godine prvi put pojavio bicikl u Kninu, a nabavio ga je Jovo Barić, koga se može smatrati prvim biciklistom ovog kraja. Razumljivo je, da je njegov bicikl u ono vrijeme izazvao veliko čuđenje. Malo zatim bicikle su nabavili Milan Bjedov, Sako Omčikus, Dušan Katlić i drugi. Oni su također održavali i takmičenja. U to vrijeme mnogi protivnici biciklizma, protivili su ovim nekadašnjim mladima i pionirima tog sporta kratak vijek, jer da je biciklizam ubitačan. U tom su se, međutim, prevrtili. Dapače, oni su namije umrli nego li spomenuti biciklisti, a eto Joco Barić i Milan Bjedov dočekali su duboku starost, prešli su osamdesetu i članas, kad su u gradu održavaju biciklističke trke, oni su među gledaocima i sjčaju sve svojih prvih kotunaca.

Kninski biciklisti su do sada vozili kao sekocija »Partizana«. Prošle godine održali su nekoliko uspješnih trka u gradu, a sudjelovali su i na sličnim takmičenjima u Šibeniku, Zadru i Splitu. Za razvoj biciklizma u Kninu u novije vrijeme svakako ima najviše zasluga veoma aginji Milan Trivić. On i Momčilo Durbaba, donijeli su u Knin prve trikače bicikle. Trivić je uspio okupiti omladinu, na koju je prenosio svoja iskustva.

Na skupštini je usvojen statut biciklističkog kluba Knin, a potom je prihvaćen plan rada i budžet za ovu godinu. U budućem radu klub će organizirati više lokalnih propagandnih natjecanja. Namjerava se uvesti »Dinarsku trku«, koja bi postala tradicionalna. Najbolji članovi sudjelovat će na prvenstvu Jugoslavije i u troi kroz Jugoslaviju. Klub će osnovati uslužni servis, a veliku će pažnju posvetiti podmlatku, za koji će se osnovati posebna sekcija.

Nakon biranja uprave kluba od 12 članova, prisutnima je prikazano nekoliko sportskih filmova među kojima i »Biciklistička trka Pula — Beograd«.

SUSRET UČITELJSKIH ŠKOLA U SPLITU

Prošlog tjedna održan je revanš susret između predstavnika učiteljskih škola Splita i Šibenika u Splitu.

Odbojkaška ekipa domaćih je nakon bolje igre zaslužno pobijedila sa 2:0 (16:14, 15:11).

U košarci su gosti, kao i u Šibeniku odnijeli pobjedu sa 36:27 (15:19). Igra je bila naročito interesantna i živa u drugom poluvremenu. Najviše koševa postigli su Soldić i Beneta (14), te Rapo (11) za poražene. Konačan dvoboj 1:1.

Splitska podsavezna liga

Pobjeda „Radničkog“ i poraz „Dinare“

»RADNIČKI« — »JUNAK« (Sinj) 1:0 (1:0).

U predigri utakmica »Šibenik« — »Lokomotiva« sastali su se članovi splitske podsavezne lige »Radničkog« i »Junaka« iz Sinja. Pobjedio je »Radnički« sa 1:0. Strijelac: Danijčić. Gledalaca 2000. Sudio Lemešić iz Splita odlično.

»Radnički«: Pralija, Franović, Tikulin, Jurić, Bujas, Kovač, Matić, Čala I., Reljanović, Daničić, Baljkas.

»Junak«: Čavčić, Romac S., Čurković, Efendić, Ešgeta, Delum, Filipović, Romac I., Marković, Tomas, Romac N.

Po jakom vjetru odigrana je prvenstvena utakmica SNP-a u kojoj su se sastale dvije ekipe iz donje kuće na tablički podsavezne lige. »Radnički« se ovoga puta predstavio kao uigran i solidna ekipa, koja je prema predvedenoj igri zaslužila bolji rezultat. Domaći su u oba poluvremena imali više od igre i više prilika za postizavanje zgoditaka. Jednom je goste spasila i štativa.

U prvom poluvremenu redali su se brojni opasni napadi navalnog reda domaće ekipe, koje su u više navrata uspjeli zaštititi dobri braniči i vratar gostiju. U drugom dijelu igrajući protiv vjetera »Radnički« je preko desne strane snažno navaljivao, ali do povećanja rezultata nije došlo. Momčad »Junaka«, osim borbenosti, nije pokazala ništa osobito, te ni jednom nije uspjela opasni-

„SIBENIK“ — „LOKOMOTIVA“ 2:2 (0:2)

Propuštena prilika

Igralište »Rade Končar« Prvenstvena utakmica I. zonske lige. Vrijeme: jak vjetar sa povremenom sitnom kišom. Gledalaca 5.000. Strijelci: Bobek u 6. i Gereš u 27. minuti za »Lokomotivu« a Tedling u 60. i Tambača u 72. minuti za »Šibenik«. Sudac Erich iz Ljubljane. Pomoćni suci Logar i Sušnik (oba iz Ljubljane).

»Šibenik«: Bašić, Batinica, Ijadica, Tambača, Jelenković, Živković, Zorić, Bego, Đurić, Tedling, Stošić.

»Lokomotiva«: Nežmah, Balan, Kepeć, Kukec, Jankovski, Kobešćak, Oždak, Gereš, Mezak, Drožina, Bobek.

Rekordan broj gledalaca prisustvovala je medijelnoj derby utakmici između dvaju glavnih takmaca u borbi za osvajanje prvog mjesta. Pored 250 spontaša iz Zagreba, susret su posmatrali i brojni prijatelji nogometa iz Knina, Drniša, Imotskog, Skradina, Vodca i drugih obližnjih mjesta. Za tako velik broj gledalaca bilo je dovoljno razloga. Jer medijelni dvoboj dvaju renomiranih protivnika trebao je odgovoriti na dva pitanja: da li će »Lokomotiva« učvrstiti svoj sadašnji položaj na tablici, ili će to mjesto prepustiti »Šibeniku«.

staino opsjedali vrata »Lokomotive«. To također pokazuje i omjer pucanih udaraca s ugla 6:0 u korist domaćeg tima, i kao i dva udara u prečku. Od 60. minute obje momčadi igrale su sa 10 igrača. Najprije je Tedling grubo udaren morao napustiti teren, a zatim odmah i Gereš, koji se poslije nekoliko minuta vratio u igru, ali je samo statirao na krilu. I, poluvrijeme proteklo je u obostranim napadima jedne i druge momčadi i s izvjesnom premoći Zagrebčana, koji su u dva navrata uspjeli iskoristiti neopreznost obrambenih igrača »Šibenika« i tako postići dva zgoditka.

DO ODMORA »SIBENIK« 0 »LOKOMOTIVA« 2

Prve minute protekle su u odmjeračanju snaga. Igra se odvijala uglavnom po sredini polja. U 6. minuti Zagrebčani, igrajući niz vjetar, došli su u vodstvo poslije nesporazuma domaćeg obrambenog reda. Bobek je prvi stigao do lopte, koju je iz blizine plasirao u mrežu. To, međutim, nije polkolebalo domaću jedinstvenost, koja je do 27. minute uspješno parirala napadima »Lokomotive«. U tom razdoblju »Šibenik« je dva puta opasno

OPSADA »LOKOMOTIVNOG« GOLA

Nastavak igre započeo je silovitim napadima »Šibenika«, koji je prisilio »Lokomotivu« da se samo brani. Zgoditak se očekivao svakog časa. U 55. minuti sudac je propustio dosuditi jedanaesterac, nakon grubog prekršaja nad Tedlingom u kaznenom prostoru. Dvije minute kasnije iz jedne od brojnih gužvi Zorić nije realizirao stopostotnu šansu. »Lokomotiva« se samo na čas oslobađa pritiska i opasnu situaciju pred Bašićem otklonila je štativu. U 60. minuti ponovo gužva u kaznenom prostoru »Lokomotive«. Tedling je iz jedne veoma teške situacije uputio snažan udarac pod prečku — 2:1. To je bio zgoditak kakav se rijetko vidi na našim terenima. Nije lopta postavljena ni na centar, a Tedling je teže povrijeđen napustio borilište. Gužve jedne za drugom redale se preč Nedmahom, koji je spašavao gotovo sigurna golove. No ipak je kapitulirao u 72. minuti. Poslije izvedenog kometna Tambača je izjednačio na 2:2. Nije prošlo ni tri minute, a Jelenković je pogodio gredu, a zatim je malo kasnije to isto pomorio i Đurić.

RIJETKO UZBUDLJIVA IGRA

Gotovo svatko je očekivao, uspijehom jakim vjetru, uzbuđuju, borbenu i oštru igru. I zaista ta očekivanja ovog puta nisu izostala. Očitavih 90 minuta proteklo je u dosad rijetko viđenom dinamičnoj i oštroj, ali i na mahove grubo dosta šutava na sm, više lopti koje su pogodile štativu, 11 udara s ugla, promašaje i brojne gužve, naročito pred vratima gostujuće momčadi u nastavku igre. Objе ekipa dale su sve od sebe. Sve u svemu to je bila utakmica koja je do posljednjeg sučevog žvižduka držala gledaoce u nape-

prodno. Najprije u 16. minuti Tedling je iskoristio griješku Jankovskog, dodavši loptu slobodnom Stošiću, koji je tukao pod red gola, a malo zatim je uslijedio ponovni prodor domaćih. Đurić lijepo poslužen sa nekli 20 metara snažno je odapeo, ali je izvanrednom parodom Nežmah spriječio ulazak lopte u mrežu. U 27. minuti gosti su povelili sa 2:0. Netko je od igrača gostiju uputio visoku loptu prema Bašiću, i kad je on htio uhvatiti tu loptu, Jelenković umjesto da mu je prepusti odbio je u polje, ali do nogu Gereša, kojem nije bilo teško pronaći put do mreže. Četiri minute kasnije »Šibenik« je imao sjajnu priliku da smanji rezultat. Nakon gužve koja se stvorila pred Nežmahovim vratima, Stošić je primio loptu i oštro pucao kraj praznih vrata u gol aut. Poslije toga Jankovski je uslijed povrede četiri minute izbijao sa terena.

Bašić intervenira ispred Eraka, Batinice i Sakača na utakmici »Lokomotiva« - »Šibenik« u Zagrebu.

U tom periodu bilo je dosta nečiste i opasne igre s obje strane, koje je sudac tolerirao. On je imao težak zadatak, koji u potpunosti nije uspio obaviti. Pored nedosudjenog jedanaesterca u korist »Šibenika«, smatramo da je on pogriješio i u tome što nije energičnim mjerama spriječio grubu igru. Najbolji igrač »Šibenika«, a Kukec, Jankovski (u II. poluvremenu), Oždak i vratar Nežmah, koji je dobrim djetelom zaslužan da je »Lokomotiva« odnijela jedan bod.

J. Jakovljević

REZULTATI U PRVOJ ZONI

Metalac — Ljubljana 3:0; Trešnjevka — Odred 2:4; Segesta — Karlovac 2:1; Rijetka — Nova Gorica 2:1; Split — Branik 1:1; Šibenik — Lokomotiva 2:2 i Trešnjevka — Split 0:2 (susret odigran u toku tjedna).

TABLICA

LOKOMOTIVA	16	11	4	1	43:16	28
SIBENIK	16	10	5	1	36:25	25
SPLIT	18	9	3	6	40:21	21
RIJEKA	16	9	1	6	34:22	19
ODRED	16	8	2	6	31:27	18
BRANIK	16	6	4	6	33:33	16
TREŠNJEVKA	17	5	7	27:28	15	
LJUBLJANA	16	6	3	7	24:29	15
SEGESTA	16	4	5	7	22:32	13
KARLOVAC	16	3	6	7	18:23	12
METALAC	16	4	3	9	20:32	11
N. GORICA	17	2	14	17:65	5	

U XVII. kolui I. zone sastaju se ovi parovi: Trešnjevka — Metalac, Lokomotiva — Segesta, Karlovac — Ljubljana, Odred — Rijeka i Branik — Šibenik. Susret između »Splita« i »Nove Gorice« odigran je ranije (1:1).

Pobjeda „Rudara“ u Siveriću

U nedjelju je u Siveriću odigrana utakmica za grupno prvenstvo splitskog nogometnog podsaveza između »Rudara« i »Doška«. Utakmica je završila pobjedom »Rudara« sa 2:1 (1:1).

NK »Rudar« je čitavo vrijeme dominirao terenom. On je u ovom pogledu nadvisio borbenu, ali vrlo slabu ekipu »Doška«.

Kod »Rudara« su se u navalji i stakli Balenović i Ramljak, a u obrani Ramljak N. i Čenić koji je kriv za primljeni gol. Kod »Doška« se svidio vratar.

Sudac Drašković vodio je utakmicu vrlo dobro.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Butić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik